

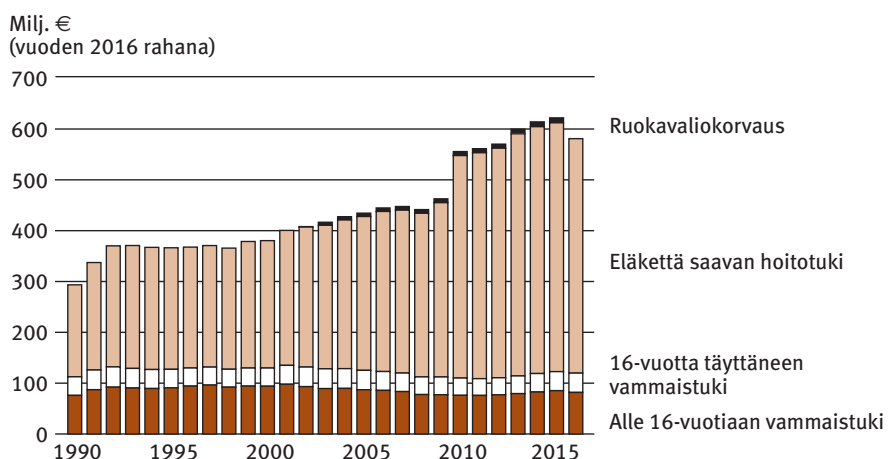
VAMMAISETUUSMENOJEN KASVU PYSÄHTYI

Vuonna 2016 vammaisetuuksia maksettiin 581,1 miljoonaa euroa. Etuusmenot vähenivät edellisvuodesta 38,5 miljoonaa euroa (6,2 %). Vammaisetusmenot kääntyivät laskuun ensimmäistä kertaa vuoden 2008 jälkeen. Vammaisetuuksia alettiin maksaa nykymuotoisina 1980-luvun lopussa.

Suurimpina syinä menojen laskuun olivat vuonna 2015 tehdyt lainmuutokset. Eläkettä saavan hoitotuen myöntämisperusteisiin tehtiin muutoksia. Hoitotukea ei voi enää saada pelkästään sairaudesta aiheutuvien erityiskustannusten perusteella, vaan hakijalta edellytetään myös sairaudesta tai vammasta aiheutuvaa avun, ohjauksen tai valvonnan tarvetta. Erityiskustannukset voivat ainoastaan korottaa perustuen korotetuksi tueksi. Eläkettä saavan hoitotuen menot vähenivät edellisvuodesta yhteensä 26,3 miljoonaa euroa (5,4 %). Erityisesti vähenivät ylimmän hoitotuen menot (9,2 %).

Vammaisetusmenoja vähensi myös ruokavaliokorvauksen lakkauttaminen vuoden 2015 lopussa. Ruokavaliokorvauksia maksettiin edellisvuonna vajaa 10 miljoonaa euroa. Lisäksi vammaisetusmenojen vähentymiseen vaikutti negatiivinen inflaatio, minkä vuoksi kansaneläkeindeksiin sidotut etuudet pienenivät vuoden 2016 alussa 0,4 %.

Kuvio 1. Maksetut vammaisetuudet 1990–2016

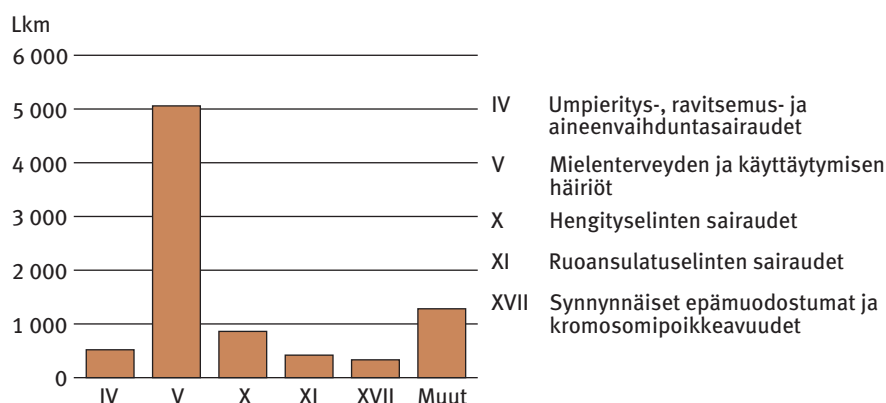
Uusia vammaisetuuksia myönnettiin vuonna 2016 selvästi edellisvuotta vähemmän. Myöntöratkaisuja tehtiin viime vuonna 37 400, vuonna 2015 vastaava luku oli 47 300. Eläkettä saavan hoitotuen uudet myönnöt vähenivät 22 %. Alle 16-vuotiaan vammaistukia alkoi 16 % ja 16 vuotta täyttäneen vammaistukia 3 % edellisvuotta vähemmän. Ruokavaliokorvauksia myönnettiin takautuvasti vuoteen 2015 kohdistuen 38.

Taulukko. Vammaisetuuksien uudet myöntöratkaisut 2015 ja 2016

	Vuosi		2016	Muutos-	
	2015				%
	Lkm	%	Lkm	%	
Yhteensä	47 315	100,0	37 431	100,0	-20,9
Alle 16-vuotiaan vammaistuki	10 042	21,2	8 471	22,6	-15,6
16 vuotta täyttäneen vammaistuki	4 089	8,6	3 981	10,6	-2,6
Eläkettä saavan hoitotuki	31 779	67,2	24 941	66,6	-21,5
Ruokavaliokorvaus	1 405	3,0	38	0,1	-97,3

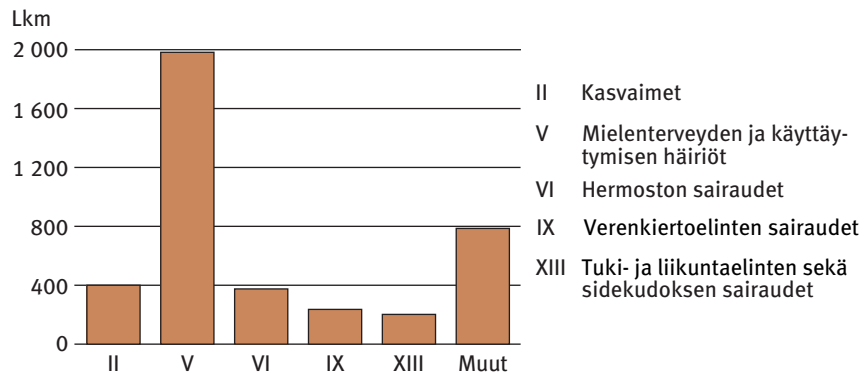
Alle 16-vuotiaan vammaistukien myöntöperusteina viime vuonna olivat useimmiten mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (60 %). Yleisimmät diagnoosit olivat puheen ja kielen kehityshäiriöt (1 215 myöntöä) ja hyperkineettiset häiriöt (911 myöntöä). Hengityselinten sairauksien perusteella vammaistuki alkoi joka kymmenelle lapselle. Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet olivat perusteena 6 %:ssa myönnettyistä tuista.

Kuvio 2. Alle 16-vuotiaan vammaistuen uudet myöntöratkaisut sairauspääryhmittäin 2016

16 vuotta täyttäneen vammaistuista noin puolet myönnettiin mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella. Yksittäisistä diagnooseista myöntöperusteina olivat yleisimmin masennus ja lievä älyllinen kehitysvammaisuus. Kasvaimien perusteella alkoi 10 % ja hermoston sairauksien perusteella 9 % vammaistuista.

Kuvio 3. 16 vuotta täyttäneen vammaistuen uudet myöntöratkaisut sairauspääryhmittäin 2016

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella alkoi 27 % eläkettä saavan hoitotuista, yleisin myöntödiagnoosi oli dementia. Hermoston sairauksien vuoksi hoitotuki myönnettiin joka viidennelle eläkeläiselle. Heistä lähes 70 %:lla oli sairausperusteena Alzheimerin tauti. Verenkierroelinten sairaus oli myöntöperusteena 18 %:ssa hoitotuista.

Kuvio 4. Eläkettä saavan hoitotuen uudet myöntöratkaisut sairauspääryhmittäin 2016

